

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІОЛОГІЯ

Для підготовки здобувачів I освітнього рівня вищої освіти «бакалавр»

Спеціальність – для усіх спеціальностей

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № _1_ від 31 серпня_ 2020 р.

м. Кропивницький - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація.
2. Анотація до дисципліни.
3. Мета і завдання дисципліни (формування загальних фахових компетенцій).
4. Формат дисципліни.
5. Програмні результати навчання.
6. Обсяг дисципліни.
7. Ознаки дисципліни.
8. Пререквізити.
9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання.
10. Політика курсу.
11. Навчально-методична карта дисципліни.
12. Система оцінювання та вимоги.
13. Рекомендована література.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	ПОЛІТОЛОГІЯ
Викладач	Стежко Зоя Василівна, кандидат філософських наук, доцент
Контактний телефон	050 939 43 58
E-mail:	zoiastez@ukr.net
Консультації	<i>Очні консультації</i> за попередньою домовленістю Вівторок та Четвер з 14.00 до 15.00 <i>Онлайн консультації</i> за попередньою домовленістю Viber (+380509394358) в робочі дні з 9.00 до 15.30

2.Анотація до дисципліни

Курс соціології націлений на набуття студентами знань про навколишні соціальні явища і процеси, засвоєння знань про механізми функціонування суспільства, його інститутів і соціальних груп, розвиток здатності до аналізу і прогнозування розвитку соціальних процесів. Оскільки професійна діяльність людини відбувається в суспільстві і є формою участі в суспільному поділі праці, соціологічний аспект мислення має особливе значення для кожного фахівця. Курс соціології ставить своєю метою підвищення рівня світоглядної і гуманітарної підготовки студентів шляхом оволодіння знаннями про соціальні зв'язки і відносини, способи їх організації, закономірності функціонування і розвитку. Вивчення соціології повинно сформувати у майбутніх спеціалістів розуміння специфіки соціологічного знання та реалізувати наступні завдання: – дати студентам цілісне уявлення про специфіку соціологічного знання, його об'єкт і предмет, про історію зарубіжної і вітчизняної соціології, перспективи її подальшого розвитку; допомагати студентам розвинути творче мислення, рішуче відмовлятися від догм і стереотипів, розвинути вміння теоретично осмислювати особливості моменту, який переживає Україна і все світове співтовариство; допомогти студентам органічно пов'язувати набуті соціологічні знання зі складними проблемами сучасного життя, вміння орієнтуватися у ньому; навчити студентів розуміти і використовувати в професійній діяльності основні теоретичні і практичні положення соціології, дані конкретно-соціологічних досліджень; формувати загальну і соціологічну культуру, соціологічне мислення, розвивати потребу в здобутті наукових знань про явища суспільного життя

3 Мета і завдання дисципліни

Метою викладання дисципліни «Соціологія» є формування у майбутніх фахівців соціологічного мислення та соціологічної культури, ознайомлення студентів з основними методами збору та аналізу соціологічної інформації (програма дисципліни дає можливість студентам практично випробувати такі методи збору інформації, як контент-аналіз документів, різні види опитувань, соціологічні тести, включене та невключене спостереження тощо); оволодіння навичками самостійного соціологічного аналізу, соціально-психологічного діагностування (важливим елементом програми дисципліни є самостійна робота студентів над розробкою проектів програм для вивчення громадської думки).

4 Формат дисципліни

Для денної форми навчання:

Викладання курсу передбачає для засвоєння дисципліни традиційні лекційні заняття із застосуванням електронних презентацій, поєднуючи із практичними роботами.

Формат очний (offline / Face to face)

Для заочної форми навчання:

Під час сесії формат очний (offline / Face to face), у міжсесійний період – дистанційний (online).

5 Результати навчання

Програмними результатами навчання (РН) є формування ЗК – загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність і готовність до формування системного наукового світогляду;

ЗК 2. Здатність розуміти загальні зв'язки та причинно-наслідкові ланцюги світу в цілому та використовувати їх при аналізі конкретно-історичних чи природних явищ, що сприятиме формуванню стратегічного мислення;

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 4. Здатність сприяти формуванню духовних цінностей і досягнень суспільства на основі розуміння загальних закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство.

ЗК 5. Здатність та готовність до внесення елементів гуманізму в природничо-наукове розуміння істини;

ЗК 6. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Формування ЗК суттєво сприятиме формуванню **Soft Skills**, затребуваних на ринку праці. Зокрема, засвоєння основ філософії, соціології та політології є базою формування: комунікаційних, адаптивних, лідерських навичок, вміння працювати у колективі на загальний результат; ефективної професійної комунікації в політичній діяльності; небайдужого ставлення до участі у громадських суспільних заходах, спрямованих на підтримку демократичних процесів.

6. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
лекції	28
Практичні заняття	14
самостійна робота	48
Всього	90

7. Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна / вибіркова
2020	4	7	192 Будівництво та цивільна інженерія	3/90	2	залік	Вибіркова

8. Пререквізити

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Історія України	
Філософія	
Українська мова ділового спрямування	

9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією та викладачами з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, викладачами та підготовки (друку) есе, рефератів і самостійних робіт.

10. Політика дисципліни

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі I освітнього рівня вищої освіти «бакалавр» будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі I освітнього рівня вищої освіти «бакалавр» відвідають лекції і практичні заняття курсу. Пропущені заняття повинні бути відпрацьовані не пізніше, ніж за тиждень до залікової сесії.

Поведінка на заняттях:

Недопустимість: запізнення на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання.

При організації освітнього процесу в Центральнотукаїнському національному технічному університеті здобувачі I освітнього рівня вищої освіти «бакалавр», викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення навчальних дисциплін вільного вибору; Положення про рубіжний контроль успішності і сесійну атестацію здобувачів I освітнього рівня вищої освіти «бакалавр» ЦНТУ; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

11. Навчально-методична карта дисципліни

Тиждень, дата, години	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) /формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Теоретичні, методологічні та епістемологічні засади соціології як науки.							
Тиж. 1	Тема 1. Предмет, структура і функції соціології. Предмет і об'єкт науки соціології. Соціальність як ознака розвитку суспільства. Закони соціології. Категорії соціології. Структура соціології.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій.	Осн.: стор. 11-29 [1], стор. 6-18 [6] стор. 9-30 [12]	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми.	2 бали	Самостійна робота до 2 тижня
Тиж. 2	Тема 2. Соціологічне дослідження: методологія і методика. Принципи методології	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій.	Осн.: стор. 32-105 [1], стор. 12-49 [4] стор. 31-127 [12]	Самост. опрацювати теоретич. матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми.	2 бали	Самостійна робота до 2 тижня

	соціологічної науки. Методика наукового дослідження соціології. Програма соціологічного дослідження. Компоненти теоретико-методологічної частини програми дослідження. Методи соціологічного дослідження.				Скласти таблицю ключових понять теми. Скласти тести до теми.		
Тиж. 2	Тема 1. Предмет, структура і функції соціології.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій	Осн.: стор. 32-105 [1], стор. 12-49 [4] стор. 31-127 [12]	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми.	2 бали	Самостійна робота до 3 тижня
Тиж. 3	Тема 3. Історичні етапи розвитку соціології. Протосоціологічний період розвитку наукового дослідження суспільства. Позитивістська методологія О.Конта. Еволюціонізм і органіцизм як найважливіші методологічні принципи соціологічної системи Г. Спенсера. Соціал-дарвіністська школа. Принцип «соціологізму» як базове положення «соціологічного методу» Е. Дюркгейма. М. Вебер - засновник «інтерпретативної соціології» («розуміючої соціології») та теорії	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій.	Осн.: стор. 148-157 [1], стор. 19-41 [6], стор. 147-209 [12]	Самост. опрацювати теоретич. матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми. Скласти таблицю ключових понять теми. Скласти тести до теми.	2 бали	Самостійна робота до 3 тижня

	соціальної дії. Основні парадигми сучасного соціологічного знання та його структура.						
Тиж. 4	Тема 4. Суспільство як соціальна система. Співвідношення понять «соціальна система» і «соціальна структура». Особливості системного підходу до вивчення суспільства. Суспільство як цілісна соціокультурна система. Соціальна структура суспільства як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих між собою, упорядкованих стосовно одна одної соціальних спільнот, верств, станів і відносин між ними.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій.	Осн.: стор. 209-247 [1], стор. 42-54 [6], стор. 189-209 [12]	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми. Скласти таблицю ключових понять теми. Скласти тести до теми.	2 бали	Самостійна робота до 4 тижня
Тиж. 4	Тема 3. Історичні етапи розвитку соціології.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій.	Осн.: стор. 32-105 [1], стор. 12-49 [4] стор. 31-127 [12]	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми.	2 бали	Самостійна робота до 4 тижня
Тиж. 5	Тема 5. Сутність, причини і чинники соціальних змін. Причини і чинники соціальних змін. Види і форми соціальних змін. Соціальна трансформація.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій	Осн.: стор. 463-484 [1], стор. 55-72 [6], стор. 210-259 [12],	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми.	2 бали	Самостійна робота до 5 тижня

	Соціальна модернізація. Соціальна інновація і соціальна дифузія. Соціальний прогрес і соціальний регрес як протилежні форми соціальних змін. Соціальна еволюція і соціальна революція - різні, проте необхідно взаємопов'язані сторони суспільного розвитку.						
Тиж. 6	Тема 6. Демографічна, професійна і соціально - територіальна структури суспільства. Загальні уявлення про демографічну структуру: вікові та гендерні групи, специфіка гендерної та вікової ідентичності, гендерні та вікові відносини та їх трансформація у сучасному суспільстві. Поняття гендеру. Формування гендеру на рівні особистості та суспільства. Гендерні моделі поведінки. Процеси формування гендерної ідентичності: моделювання, підкріплення та самосоціалізація. Роль жінки в сучасному суспільстві.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій	Осн.: стор. 499-518 [1], стор. 97-108 [6] стор. 319-343 [12],	Самост. опрацювати теоретич. матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми. Скласти таблицю ключових понять теми. Скласти тести до теми.	2 бали	Самостійна робота до 6 тижня

	<p>Статова нерівність, її причини. Функціональний, конфліктний, неомарксистський та неопсихоаналітичний підходи до статевої нерівності. Демографічні піраміди суспільства і специфіка демографічної структури українського суспільства. Загальні уявлення про професійну структуру: розподіл праці і утворення професійної структури, трансформація професійної структури в індустріальних суспільствах, престиж професії. Рівень загальної та спеціальної освіти, професійний стаж. Загальні уявлення про соціально-територіальну структуру: сільські та міські спільноти, регіональні групи та принципи регіоналізації. Соціально-територіальна структура українського суспільства.</p>						
Тиж. 6	Тема5. Сутність, причини і чинники соціальних змін.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій	Осн.: стор. 499-518 [1], стор. 97-108 [6] стор. 319-	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми.	2 бали	Самостійна робота до 6 тижня

				343 [12],			
Тиж. 7	<p>Тема 7. Особистість у системі соціальних зв'язків.</p> <p>Соціологічні підходи до вивчення особистості та її місця в суспільстві. Соціологічна структура особистості. Соціалізація особистості. Етапи особистісної соціалізації. Агенти соціалізації. Основні сфери соціалізації: діяльність, спілкування та самосвідомість. Соціальна адаптація як пристосування індивіда до рольових функцій, соціальних норм, спільнот, до умов функціонування різних сфер суспільства. Соціальний статус та соціальна роль особистості. Особистісний статусно-рольовий набір.</p>	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій	Осн.: стор. 325-351 [1], стор. 73-96 [6], стор. 275-301 [12],	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми.	2 бали	Самостійна робота до 7 тижня
Тиж. 8	<p>Тема 6. . Демографічна, професійна і соціально - територіальна структури суспільства.</p>	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій	Осн.: стор. 325-351 [1], стор. 73-96 [6], стор. 275-301 [12],	Самост. опрацювати теоретич. матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми. Скласти таблицю ключових понять теми. Скласти тести до теми.	2 бали	Самостійна робота до 8 тижня

Тиж. 8	Змістовний контроль №1	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	9-балів	До 8 тижня
Змістовий модуль 2. Спеціальні і галузеві соціологічні теорії							
Тиж. 8	Тема 8. Соціологія науки і техніки. Соціологія науки - галузь соціології, яка досліджує закономірності виникнення, функціонування й розвитку науки, взаємодії її як соціальною явища із суспільством та різними соціальними інститутами. Особливості вивчення соціологічних проблем розвитку науки і техніки. Безпосередній зв'язок сучасної науки з технікою та матеріальним виробництвом.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій	Осн.: стор. 325-351 [1], стор. 109-117 [6],	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми.	2 бали	Самостійна робота до 8 тижня
Тиж. 9	Тема 9. Соціологія релігії. Соціологія релігії як галузь соціологічного знання. Соціальні форми існування релігії. Соціальні функції релігії: світоглядна, регулятивна, компенсаторна, інтеграційна та інші. Сакралізація та секуляризація як динамічні процеси в суспільстві. Релігійна приналежність і	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій	Осн.: стор.485-497[1], стор. 124-163[6], стор. 132-163 [12]	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми.	2 бали	Самостійна робота до 9 тижня

	соціальний статус. Соціальні носії релігії. Релігія і соціальна мобільність. Механізм впливу релігії на структуру соціальної стратифікації. Церква як канал соціальної мобільності. Проблема формування релігійної терпимості.						
Тиж. 10.	Тема 10. Соціологія культури. Соціальна сутність культури. Функції культури. Соціальні цінності та соціальні норми. Види соціальних норм. Сутність та роль системи соціального контролю. Поняття соціальної девіації. Соціальна аномія.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій	Осн.: стор.485-497[1], стор. 124-163[6], стор. 132-163 [12]	Самост. опрацювати теоретич. матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми. Скласти таблицю ключових понять теми. Скласти тести до теми.	2 бали	Самостійна робота до 10 тижня
Тиж. 10.	Тема 8. Соціологія науки і техніки.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій	Осн.: стор.372-396[1], стор. 398-412 [12]	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми.	2 бали	Самостійна робота до 10 тижня
Тиж. 11.	Тема 11. Етнічна структура суспільства. Поняття етносу. Етнічні ознаки: об'єктивно-біологічні (расово-антропологічні) риси, об'єктивно-культурні	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій	Осн.: стор.372-396[1], стор. 398-412 [12]	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми.	2 бали	Самостійна робота до 11 тижня

<p>ознаки, суб'єктивний критерій (самоідентифікація). Історичні форми етносу: рід, плем'я, народність, нація. Рівні етнічності та генезис етнічної структури: суперетноси, етнічна структура суспільства (нації-держави), субетноси. Етнічна структура України: склад, динаміка (за даними переписів населення), характеристика міжетнічних відносин. Етнічні відносини та методи їх вимірювання: безконфліктні відносини, внутрішньо напружені відносини, ескалація конфлікту, інституціалізовані форми етнічного насильства, знищення або витіснення етносу (етноцид, геноцид, етнічна чистка), шкала Богардуса та її застосування для виміру стану міжетнічних відносин. Соціальна нерівність етнічних груп. Сучасні проблеми міжнаціональних відносин, шляхи їх вирішення. Утворення</p>							
--	--	--	--	--	--	--	--

	суверенної, незалежної української держави і розвиток української культури. Сучасні етносоціальні проблеми в Україні.						
Тиж. 12	Тема 10. Соціологія культури.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій	Осн.: стор.426-461[1], стор. 447-464 [12]	Самост. опрацювати теоретич. матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми. Скласти таблицю ключових понять теми. Скласти тести до теми.	2 бали	Самостійна робота до 12 тижня
Тиж. 12	Тема 12. Соціологія конфлікту. Розвиток соціології конфлікту як галузевої соціологічної теорії. Сутність конфлікту та його структура. Детермінація соціальних конфліктів. Джерела соціальних конфліктів. Рушійні сили конфлікту. Причини конфліктів. Основні види соціальних конфліктів. Економічний конфлікт. Політичний конфлікт. Правовий конфлікт. Конфлікти духовно-культурної сфери. Релігійні конфлікти. Міжнаціональні конфлікти. Трудовий	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій	Осн.: стор.517-533[1], стор. 131-148[6], стор. 334-343 [12]	Самост. опрацювати теоретич. матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми. Скласти таблицю ключових понять теми. Скласти тести до теми.	2 бали	Самостійна робота до 12 тижня

	конфлікт. Соціально-професійний конфлікт. Сімейно-побутові конфлікти. Глобальні конфлікти цивілізації.						
Тиж. 13	<p>Тема 13. Соціологія праці. Предмет соціології праці. Соціальна сутність праці. Відношення до праці і мотивація трудової діяльності. Основні моделі зайнятості в сучасному світі, їх соціологічні характеристики. Види зайнятості, їх специфіка. Гнучка зайнятість. Безробіття як соціально-економічне явище: його причини, форми та соціально-економічні наслідки. Зайнятість і ринок праці. Інституційна структура ринку праці. Соціальні умови ринку праці. Соціальні функції ринку праці. Межі регулювання ринку праці. Внутрішні та зовнішні ринки праці (П. Дерінгер, М. Піоре). Соціально-економічні, правові, організаційні механізми трудового найму . Поведінка</p>	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій	Осн.: стор.527-533[1], стор. 118-130[6], стор. 361-378 [12]	Самост. опрацювати теоретич. матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми. Скласти таблицю ключових понять теми. Скласти тести до теми.	2 бали	Самостійна робота до 13 тижня

	<p>на ринку праці різних соціальних груп. Гендерні асиметрії на ринку праці. Адаптація та соціальні наслідки втрати роботи; канали, механізми і форми працевлаштування. Активна соціальна політика в сфері зайнятості та її соціологічне забезпечення. Динаміка зайнятості в сучасній Україні.</p>						
Тиж. 14	<p>Тема 14. Глобалізація. Співвідношення понять "інтернаціональне", "транснаціональне", "глобальне". Поняття глобалізації. Риси локального і глобального типів соціальної організації. Етапи глобалізації. Чинники глобалізації. Агенти глобалізації. Глобалізаційні процеси в економіці, політиці, культурі. Глобальні соціальні інститути і співтовариства. Економічні, політичні та культурні наслідки глобалізації. Позитивні та негативні наслідки</p>	<p>Лекція / <i>Face to face</i></p>	<p>Конспект лекцій</p>	<p>Осн.: стор.353-369[1], стор. 118-130[6], стор. 379-397 [12]</p>	<p>Самост. опрацювати теоретич. матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми. Скласти таблицю ключових понять теми. Скласти тести до теми.</p>	<p>2 бали</p>	<p>Самостійна робота до 14 тижня</p>

	глобалізації.						
Тиж. 14	Тема 13.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій	Осн.: стор.353-369[1], стор. 118-130[6], стор. 379-397 [12]	Самост. опрацювати теоретич. матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми. Скласти таблицю ключових понять теми. Скласти тести до теми.	2 бали	Самостійна робота до 14 тижня
Тиж. 14	Змістовний контроль №2	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	9 балів	До 14 тижня

12. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль. Форма підсумкового контролю: залік.

Контроль знань і умінь здобувачів I освітнього рівня вищої освіти «бакалавр» (поточний і підсумковий) з дисципліни «Соціологія» здійснюється згідно з кредитною трансферно-накопичувальною системою організації навчального процесу. Рейтинг здобувачів I освітнього рівня вищої освіти «бакалавр» із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 50 балів, і рейтингу з атестації (залік) - 50 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і здобувача I освітнього рівня вищої освіти «бакалавр» на першому занятті: оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач I освітнього рівня вищої освіти «бакалавр», який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку "добре" (82-89 балів, В) - заслуговує здобувач I освітнього рівня вищої освіти «бакалавр», який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу; оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач I освітнього рівня вищої освіти «бакалавр», який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

Оцінку "задовільно" (64-73 бали, D) - заслуговує здобувачі I освітнього рівня вищої освіти «бакалавр», який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання, але при рішенні допускає значну кількість помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку "задовільно" (60-63 бали, E) - заслуговує здобувач I освітнього рівня вищої освіти «бакалавр», який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінка "незадовільно" (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу I освітнього рівня вищої освіти «бакалавр», який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінку "незадовільно" (35 балів, F) - виставляється здобувачу I освітнього рівня вищої освіти «бакалавр», який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни. Є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 50 балів, і рейтингу з атестації (залік) - 50 балів.

**Розподіл балів, які отримують здобувачі I освітнього рівня вищої освіти «бакалавр» при вивченні дисципліни
"Соціологія"**

Поточне тестування та самостійна робота																	
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	ЗК1	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	ЗК2		
2	4	2	4	2	4	2	9	4	2	4	2	4	2	4	9	40	100

Примітка: T1, T2,...,T14 – тижні, ЗК1, ЗК2- змістовий контроль

12. Рекомендована література

Базова

1. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження. Київ: Наукова думка, 2006. 232 с.
2. Як провести соціологічне дослідження: методичні рекомендації / Упоряд. та заг. ред. О.М.Балакіревої та О.О.
3. 3. Яременка. – К.: Державний ін.-т проблем сім'ї та молоді, 2004. – 264 с.
4. Михайлева Е. Г. Методология и методы социологических исследований: учеб. пособие для студентов высш. учеб. заведений / Е. Г. Михайлева ; Нар. укр. акад., [каф. социологии]. – Харьков : Изд-во НУА, 2016. 286 с.
5. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / за заг. ред. В.І.Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448
[c//http://www.sociology.chnu.edu.ua/res/sociology/Soc.%20kafedr.%20posibnyk.pdf](http://www.sociology.chnu.edu.ua/res/sociology/Soc.%20kafedr.%20posibnyk.pdf)
6. Сірий Є. В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії : навч. посіб. / Є. В. Сірий. – К. : Атіка, 2010.// <http://westudents.com.ua/knigi/571-sotsologya-sriy-v.html>

7. Соціологія : підручник для студ. вищ. навч. закладів / за ред. В. Г. Городяненка. – К. : Вид. центр «Академія», 2010.
8. Танчин І. З. Соціологія : навч. посіб. / І. З. Танчин. – 3-тє вид., перероб. – К. : Знання, 2008. – 351 с. // <http://westudents.com.ua/knigi/572-sotsologya-tanchin-I3.html>
9. Черниш Н. Соціологія : підруч. за рейтингово-модульною системою / Н. Черниш. – К. : Знання, 2009. – 430 с. // http://vk.com/doc2948345_177044854?hash=fd604cc75fd5a477c4&dl=4eddf88ce6de9e20a1
10. Андрющенко А. И. Система соціального партнерства як інститут регулювання трудових відносин в Україні / Андрющенко А. И., Дубровський І. – Х. : Вид-во «Реал», 2004. – 175 с.
11. Вакуленко, С. М. Соціологія праці: Навч.-метод. посіб. / С. М. Вакуленко. – К.: Знання, 2008. – 262 с.
12. Галицький В.М. Поведінкові стратегії на ринку праці України / Галицький В.М., Привалов Ю.О., Чепурко Г.І. – К. : ПЦ "Фоліант", 2005. – 227 с.

Допоміжна

1. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування: підручник. Київ: Києво-Могилянська академія, 2017. 342 с.
2. Сучасні методики контент-аналізу: навчальний посібник / За заг. ред. Костенко Н., Батаєвої К., Іванова В. Київ: Кондор, 2018. 256 с.
3. Гоманюк М.А. Інтерв'юер у масовому опитуванні. Кишеньковий навчально-методичний посібник. – Херсон : Гілея, 2013. – 84 с
4. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження. Київ: Дух і Літера, 2015. 380 с. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bits_tream/handle/123456789/7700/Bogdan_SocResearch.pdf

5. Якісні дослідження в соціологічних практиках: навчальний посібник / За ред. Н. Костенко, Л. Скокової. Київ: Інститут соціології НАНУ, 2009 400 с.

6. Ляпіна Л. А. Етносоціологія : навч. посіб. / Л. А. Ляпіна. – Миколаїв : ЧНУ ім. Петра Могили, 2013

7. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій : підручник / М.

П. 8. Лукашевич, М. В. Туленков, Ю. І. Яковенко. – К. : Каравела, 2008. // https://vk.com/doc-31993533_196892448?dl=5bfb2c0b412be9d9e1

Інформаційні ресурси

1. soc.lib.ru – електронна бібліотека (підручники, роботи соціологів-класиків, першоджерела, статті з журналів).
2. www.socioline.ru – електронна бібліотека (підручники, роботи соціологів-класиків, першоджерела, статті з журналів).
3. www.socis.isras.ru – офіційний сайт журналу “Социологические исследования”.
4. www.sau.kiev.ua – офіційний сайт соціологічної асоціації України (устав САУ, кодекс професійної етики соціолога, указ президента про розвиток соціологічної науки).
5. www.useps.org – офіційний сайт українського центру економічних та політичних досліджень ім. Разумкова (представлені результати досліджень, діаграми, кількісні показники, наводяться дані порівняльних досліджень).
6. www.sociology.kharkov.ua – Sociology Hall, сайт соціологічного факультету ХНУ ім. В. Н. Каразіна.
7. <http://www.studfiles.ru/all-vuz/879/folder:2208/> - бібліотека соціологічної літератури
8. ukrstat.gov.ua (Статистичні матеріали Держкомстату України)
9. http://i-soc.com.ua/institute/el_library.php (Електронна бібліотека Інституту соціології НАН України)